

A Kultúrpalota ünnepe Marosvásárhelyen

Hétéves felújítási folyamat zárult le

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Mint már lapunkban jeleztük, befejeződött a marosvásárhelyi Kultúrpalota felújítása. Az ünnepi alkalomból a hivatalos átadót megelőzően csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak a Tükörteremben. A Kultúrpalota felújításának folyamatát Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke és Ötvös Koppány Bulcsú ismertette. Jelen volt Simion Crețu, a Központi Fejlesztési Régió igazgatója. Este a nagyteremben a Maros Megyei Tanács és a Maros Megyei Múzeum szervezésében került sor az avatóünnepségre, jelen volt Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke is. Az estet a Marosvásárhelyi Álami Filharmonia ünnepi hangversenye koronázta meg.

Mezey Sarolta

A művészeti intézményhez méltóan komolyzenével, a Tiberius vonós-egyenes muzsikájával köszöntötték a sajtótájékoztató résztvevőit.

A nagyszabású projekt ismertetésében elhangzott, hogy a marosvásárhelyi Kultúrpalota A kategóriás műemlék épület, amelyet a Maros Megyei Tanács a 2014–2020-as Regionális Operatív Program keretében finanszírozott. A beruházás révén – amint a Népszívásban már beszámoltunk róla – teljesen felújították az épület főhomlokzatait, az összes külső nyílászárót, a főbejárati villamos berendezéseket, valamint a Megyei Könyvtár udvarának a kerítését, megjavították az épület tetőszerkezetét és a tetejét. A sérült cserepek, kúpcserepek és csúcsdíszek pótlására a Pécsi Zsolnay Manufaktúra által gyártott, az eredetivel megegyező kerámiaelemeket használtak. Restaurálták a homlokzati fém díszítőelemeket

(Folytatás a 2. oldalon)

Egy jogos magyar közösségi törekvést akadályoz

A 2023-ban hozott tanácsi határozat ellen is eljárást indított a prefektus, annak lesz a tárgyalása március 6-án, ahol alapfokú döntés szülehet, ha nem napolják el az ügyet. Ezért az üzenete annak, ami egyes médiafelületeken megjelent, hogy a katolikus iskola önállóságát illetően jogerősen vége mindennek, nem felel meg a valóságnak.

4.

Kárpátországi szolgálat

Február közepén Marosvásárhelyen, a Bernády Házban is bemutatták a Székelyföldi Magyar Újságírók Egyesülete által kiadott negyedik kötetet, amelynek címe: Kárpátországi szolgálat. A könyv a Kárpát-medence történelmi egyházainak magyar főpásztoraival, illetve néhány jeles egyházi személyiséggel készült interjúkat tartalmazza.

5.

Önkénteseket vár a szászrégeni kutyamenhely

Fiducia néven 23 éve létesített Szászrégenben kutyamenhelyet a néhai Maier Lidia Magdalena olyan állatok számára, amelyeket gazdáik meguntak, vagy sterilizálás helyett az újszülött állatkölyköket úton-útfélen sorsukra hagytak a felelőtlen állattartók. Önzetlen munkásságát lánya, Maier Mihaela folytatja ugyanolyan elhivatottsággal.

17.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Sztráda az idő ködében

Benedek István

Most már teljesen biztos, hogy a húsz évvel ezelőtt elkezdett észak-erdélyi autópályát ebben az évtizedben sem fogják befejezni. A munkát eredetileg nyolc évre tervezték, és ha a dolgok így haladnak, a kivitelezési határidő két évtizedes csúszása sem lenne már meglepetés.

A legutóbbi hír az, hogy a pálya – műszaki szempontból egyik legnagyobb kihívást jelentő – szakaszának megépítésére hónapok óta nem sikerül szerződést kötni. Ha valaha meglesz, ezen a részen a Meszes alatt vezet majd át a haza leghosszabb, 2,9 kilométeres közúti alagútja. Már a pályázattal sem ment túl simán, de a múlt év végére sikerült lezárni az eljárást, a kivitelezési jogot elvileg egy török társaság szerezte meg. Csakhogy az eredetileg becsült költségeknél az építő annyival olcsóbb ajánlatot tett, hogy a szakhatóság írásbeli magyarázatot kért ennek pénzügyi alátámasztására. A törökök be is adták a kért papírokat, de mivel nem ismerték el ennek az igénynek a törvényességét, az óvásokat elbíráló országos tanácsoshoz is beadvánnyal fordultak. Így tartunk ott, hogy a licit végeredményének eredetileg december 29-re kitűzött határidejét a napokban már másodszer toldották meg egy hónappal, de az ilyen folyamatokban jártas szakértők szerint akár a nyárig is elhúzódhat az alkudozás. Magát a munkát hat és fél év alatt kellene megtervezni és elvégezni a pályázat szerint, tehát a 2030-as átadás már most sem látszik megvalósíthatónak. És akkor még hozzá kell tenni, hogy az abszurdisztáni közberuházási módi szerint egy-két éves késések olyan apróságnak számítanak, amire sokan már a fejüket sem

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

1., péntek
A Nap kel
7 óra 1 perckor,
lenyugszik
18 óra 9 perckor.
Az év 61. napja,
hátravan 305 nap.

IDŐJÁRÁS

Változékony
Hőmérséklet:
max. 18 °C
min. 6 °C

Isten éltesse!

Ma ALBIN és ALBINA, holnap LUJZA napja.

LUJZA: a Lajos férfinév francia megfelelőjének (Louis) női párjából, a Louise névből származik. Jelentése: hírnév, háború.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. február 29.

1 EUR	4,9690
1 USD	4,5823
100 HUF	1,2634
1 g ARANY	299,2209

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	1, 18, 21, 29, 14 + 13	NOROC PLUS: 7 9 0 8 2 3
LOTO 40	21, 3, 10, 17, 28, 33	SUPER NOROC: 6 9 2 1 7 5
100	20, 38, 15, 11, 17, 16	NOROC: 8 3 9 0 5 6 0

Megyei hírek

Támogatás marosvásárhelyi újszülöttek után

Tavaly 663 marosvásárhelyi család részesült az újszülöttek után nyújtott, 1000 lejes támogatásban. Idén eddig 112 kérelmet nyújtottak be a családok. A támogatás igénylésével kapcsolatos részletek a marosvásárhelyi szociális igazgatóság honlapján – www.dastgmures.ro – található.

Gyalog Putnától Szovátiáig

Az Edu Tea a generációk közötti kapcsolatok, a tapasztalatok és a tudás átadásának műhelye, ahol egy tea mellett kortalaná válnak a találkozások – így foglalja össze az Edunium Egyesület programjainak lényegét. Március 6-án, szerdán 16 órakor a marosvásárhelyi, Eminescu utca 22. szám alatti Kálvin Házban Gyalog Putnától Szovátiáig címmel Maxim Orsolya tart előadást az Edu Tea keretében. Izgalmas tapasztalatai és fényképei által az érdeklődők is bepillantást nyerhetnek a hosszú távú túrázás és a Via Transilvanica útvonal csodálatos világába. A belépés díj-talan. Szervező az Edunium Egyesület.

EME-közgyűlés

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerész-tudományi Szakosztálya március 2-án, szombaton délelőtt 11 órakor tartja évi közgyűlését a marosvásárhelyi Vártemplom gótikus termében. A közgyűlésre a szakosztály minden tagját várják.

Terápiás program szenvedélybetegeknek

A Bonus Pastor Alapítvány szervezésében március 11–22. között 12 napos terápiás programra kerül sor Magyarózd-on szenvedélybeteg férfiak és nők, valamint hozzátartozóik számára. Mindazok jelentkezését várják, akik változtatni szeretnének alkohol-, játék- vagy társfüggőséggel terhelt életmódjukon. A marosvásárhelyiek és környékbeliek McAlister Magdolnánál jelentkezhetnek és érdeklődhetnek további részletek felől a 0752-246-814-es telefonszámon.

Kamarazene-sorozat fiataloknak

Március 9-én, szombaton 11 órától az Erdélyi Hagymányok Háza Alapítvány marosvásárhelyi, Sáros utcai székhelyén fiataloknak szóló nevelő kamarahangverseny-sorozatot indít, amelyen a résztvevők a népzene és a zeneirodalom nagy alkotóinak művei közötti összefüggésekről hallhatnak. Az elhangzó zeneműveket Bauer Krisztina, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népzenekezdtrájának hallgatója mutatja be. A műsort Csíky Boldizsár állította össze. A műsorban norvég, finn, dán és lengyel darabok szerepelnek. Előadják: Bauer Krisztina (ének), Bordos Csilla (zongora), Emanuela Szigeti (zongora), Péter Béla (hegedű).

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Hétéves felújítási folyamat zárult le

(Folytatás az 1. oldalról)

és fémfeliratokat, a külső kövelemeket és mozaikokat, javításokat végeztek a Megyei Könyvtár lépcsőházában. A Tükörteremben felújították a belső burkolatokat, a falak, oszlopok és a mennyezet eredeti díszítését helyreállították, felújították a vászonképeket, a lámpákat, a lambériát és a parkettát. A koncertteremben megjavították az orgonát.

A projekt összértéke 10,9 millió lej, amiből 6 millió lej vissza nem térítendő támogatás.

Ezzel a beruházással egy átfogó felújítási folyamat zárult le. A Kultúrpalota nagy- és kisterme, a belső terek felújítását még Lokodi Edit Emőke megyei tanácsi elnöksége idejében kezdték el, jelenleg is folyik a kiállítótermek felújítása, amit saját forrásból finanszíroznak. Ezt az idén fejezik be, így teljes pompájában fog tündökölni a palota.

A Kultúrpalota a miénk, büszkék vagyunk rá

A Tükörteremben tartott sajtótájékoztatón Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke elmondta, kiemelkedő esemény a Kultúrpalota átadása az általa vezetett intézmény, a Maros Megyei Múzeum és a Kultúrpalota életében.

– Egy épület felújítása önmagában is nagy kihívás, ezúttal azonban egy történelmi örökség újjászülését is jelent. Közel hét évvel ezelőtt éppen a Tükörteremben írtuk alá Maros megye emblematisus épületének a felújítási szerződését a Központi Fejlesztési Régió vezérigazgatójával. Papírra vetett terv, távoli elképzelés volt, ami ma valóság. Volt munka bőven, mint ahogy általában felújításoknál, házépítésekénél lenni szokott. Azzal a helyzettel is többször találkoztunk, amikor a valóság felül akarta írni az elképzeléseinket. Műemlék épületről lévén szó, nem eszközölhetünk rajta nagyleptékű átépítést, nem lehet

tett felelőtlenül hozzányúlni egyetlen részéhez sem. A Kultúrpalota úgy tökéletes, ahogy azt több mint száz évvel ezelőtt megálmodta és felépítette Bernády György polgármester. Nekünk annyi a dolgunk, hogy vigyázzunk rá, és megtartva évszázados patináját, a mai kor igényeinek megfelelően végezzünk rajta beavatkozást. Köszönet illeti a Maros Megyei Tanácsnál dolgozó kollégákat, a múzeum vezetését, a Kultúrpalota alkalmazottjait, a Központi Fejlesztési Régióval levő kollégákat, a tervezőket, kivitelezőket és mindenkit, aki hozzájárult ennek a tervnek a megvalósulásához. Mindenki erőfeszítésére szükség volt. A Kultúrpalota a miénk, büszkék vagyunk rá! – fogalmazott Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke, aki azt kívánta, hogy száz év múlva is ugyanígy tele legyen élettel, mint most.

Elegáns köntös, akárcsak 111 évvel ezelőtt

Ötvös Koppány Bulcsú, a Maros Megyei Múzeum igazgatója kitért arra, hogy a palota rendeltetése a marosvásárhelyiek – és az érdeklődők – kulturális igényeit szolgálni.

– Nem csupán teremajtókat, hanem egy épület kapuit tárjuk ismét szélesre, és adjuk vissza elsősorban jogos tulajdonosának, a marosvásárhelyi közönségnek, illetve mindenkinek, aki kíváncsi páratlan értékeire. 111 éve szolgálja ki a város kulturális igényeit, és talán legutóbb akkor, felavatása pillanatában volt külső köntöse annyira élénk, pompás, üde és elegáns, mint ahogyan most, a minap eltűnő állványzat mögül ismét felsejlett a szemünk előtt. Megálmodója, Bernády György, a Komor–Jakab tervezőpáros, az építésben, az épület külső és belső díszítésében, berendezéseinek megvalósításában ténykedő kiváló művészek, elsősorban iparosok és mesteremberek a szecesszió gyöngyszemét varázsolták az egykori Poklos utca északnyugati szegletére, amely a ha-

sonlóan remekbe szabott Városházával együtt félreérthetetlenül jelezte, hogy hol húzódik a modern Marosvásárhely origója, az új városcentrum. A Kultúrpalota azonban nemcsak rendkívül összetett ikonográfiai programmal, szimbólumkészlettel operáló építészeti remekmű, iparművészeti és képzőművészeti értékek hordozója, hanem intézmény, pontosabban intézménygyűjtés is. Már a kezdeti lépésekben a két kiváló építész a tervezett funkciókhoz igazította az épület architektúráját. Itt kapott helyet a városi zeneiskola és nyelviskola, a térség legmodernebb nyilvános könyvtára, a képtár, de ideiglenesen itt letelepedt a múzeum története tehát közvetett módon már a kezdetektől összefonódik a palotával. A képtár ugyanis ma a múzeum része, illetve a két világháború közötti néprajzi és régészeti múzeum gyűjteményét is mi öröklöttük. Továbbra is a palotában működik a közkönyvtár, ma Maros Megyei Könyvtár, a zenét pedig az egykori zeneiskola helyébe érkező Állami Filharmonia intézménye képviseli. Az eredeti funkciók így többnyire megmaradtak. A palota üzemeltetőiként feladatunk az épületben működő intézmények tevékenységének harmonikus összehangolása, amit szerencsére eddig a kiváló partneri viszony zökkenőmentessé tett – fogalmazott Ötvös Koppány Bulcsú, a Maros Megyei Múzeum igazgatója.

Az avatóünnepség esti hangversenyén a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia játszott, a zenekart Moritz Gnann németországi karmester vezényelte, szólót játszott Roman Fediurko ukrainai születésű, Ausztriában élő zongoraművész. Műsoron Beethoven-művek szerepeltek.

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Elmarad a vasárnapi Hahota-kabaré!

A Hahota színtársulat március 3-ára, vasárnapra meghirdetett kabaré-előadása technikai okok miatt elmarad. Az *És akkor mi van* című nagy sikerű előadást március 2-án, szombaton este 7 órától tekintheti meg utoljára a marosvásárhelyi nagyrődemű a Maros Művészgyűjtés előadótermében.

A vasárnapra megvásárolt jegyek átválthatók a szombati előadásra, a szabad helyek függvényében, a 0740-799-313-as telefonszámon, vagy visszaválthatók március 15-ig a World Travel Shop utazási irodában hétköznap 9–18 óra között. Megértésüket köszönjük!

A társulat

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Kibővítették a meleg ebéd programban részt vevő iskolák számát

Országsszerte 1.200 iskolával bővítette a kormány az egykori meleg ebéd programban részt vevő tanintézmények számát. Ezek között 137 olyan iskola van, ahol magyar nyelven is folyik oktatás. Ez azt jelenti, hogy 26.300 magyar tannyelvű osztályban tanuló gyermek fog az iskolában ingyen egészséges ebédet kapni.

„Az új közoktatási törvény kimondja, hogy 2030-ig minden gyermek ingyen

egészséges ebédet fog kapni az iskolákban. Ez a folyamat most elindult, a mi dolgunk pedig odafigyelni arra, hogy a bővítések során egyre több olyan iskola kerüljön be a programba, ahol magyarul vagy magyarul is folyik az oktatás, hiszen ezek a diákok csak nekünk, csak az RMDSZ-nek fontosak” – fogalmaz *Kalós Zoltán* kisebbségi oktatásért felelős államtitkár.

A kormányhatározatot elfogadták, a következő lépés pedig, hogy a helyi önkormányzatok megszervezzék a gyermekek étkeztetését.

A programba most bekerült iskolák listája megtekinthető az alábbi linken: https://www.edu.ro/sites/default/files/Anexa_Proiect_HG_repartizare_sume_PNMS_2024_lista_scoli.pdf

Dandár szintűre emelik a NATO romániai harccsoportját

Dandár szintűre emelik 2025-ben a NATO francia parancsnokság alatt létrehozott romániai harccsoportját – közölte csütörtökön román újságírókkal *Loic Girard* tábornok, a NATO délkelet-európai többnemzeti hadosztály-parancsnokságának parancsnokhelyettese, az erdélyi Nagysinken (Cincu) állomásozó harccsoport parancsnoka.

A Szabad Európa (RFE) román nyelvű portálja által idézett katonai vezető szerint ez azt jelenti, hogy az ott állomásozó külföldi katonák létszáma a jelenlegi mintegy 1500-ról 4000-re emelkedik jövő év tavaszától kezdődően. A létszámot elsősorban francia katonákkal bővítik, ugyanakkor több belga és luxemburgi kontingens és további 37 Leclerc típusú harckocsi, illetve CAESAR típusú önjáró löveg is érkezik Romániába.

A NATO romániai harccsoportját 13 Leclerc harckocsival és több száz páncélos csapatszállítóval, illetve rakétavetővel szerelték fel az utóbbi két évben. Nagysinken a román és fran-

cia katonákon kívül észak-macedóniai, belga, luxemburgi, lengyel, portugál és amerikai katonák teljesítenek szolgálatot.

Az RFE szerint jelenleg több mint 5500 külföldi NATO-katona állomásozik Romániában, közülük legalább 2000 amerikai. Amennyiben a romániai harccsoportot dandárrá alakítják, létszámuk elérheti a 9000-et. A nagysinkai bázison kívül a Fekete-tenger partvidékén található Kogălniceanu és az aranyosgyéresi (Câmpia Turzii) légitámaszponton, az amerikai rakétaelhárító rendszert befogadó dél-romániai Caracalon, valamint Krajován, a NATO délkelet-európai többnemzeti hadosztály-parancsnokságán teljesítenek szolgálatot külföldi katonák.

Az ukrainai háború kitörése után megalakult romániai NATO-harccsoport dandár szintűre bővítése Bukarest egyik kiemelt stratégiai célja, amelyről az ideai washingtoni NATO-csúcson várható végső döntés. (MTI)

Előkészítik a román és moldovai energetikai hálózat összekötését

A román és moldovai villamosenergia- és gázhálózat összekapcsolásának előkészítéséről, Moldova európai uniós energetikai integrációja műszaki feltételeinek megteremtéséről tartózkodott a román kormány szerdán.

A határozat a chişinăui és a bukaresti kormány tavaly decemberben aláírt memorandumát hagyja jóvá, amely egy korábbi, 2015-ben született energetikai együttműködési megállapodás kibővítését irányozza elő.

A tervek szerint a felek 2031 végéig befejezik a Jászvásár és Moldova fővárosa közötti gázvezeték kibővítéséhez, az interkonnektor kétirányú működtetéséhez szükséges munkálatokat.

A csatlakozási tárgyalásokra készülő Moldova számára az uniós szabályok által megkövetelt gáztartályok tárolását a megállapodás értelmében Románia biztosítja. Ezek közös működtetését és a moldovai véstartalékok román területen történő tárolását egy 2024 folyamán megkötendő kétoldalú egyezmény fogja szabályozni.

A moldovai gáztartályok befogadása érdekében a jelenlegi 900-ról 1500 millió köbméterre bővítik a Maros megyei Nagysármási gáztároló kapacitását, másfelől új gáztárolót is építenek a Suceava megyei Fălticeni térségben.

A villamosenergia-hálózatok összekapcsolása érdekében Suceava és Balti, valamint egy később kijelölendő román trafoállomás és a moldovai Străşeni között építenek 400 kilovoltos távvezetéseket, valamint kommunikációs kapcsolattal bővítik a 110 kilovoltos Huszváros – Cioara és a Tutora – Ungheni vezetékeket.

A román és moldovai államfő 2022 júliusában állapodott meg arról, hogy „döntő lépéseket tesznek” a két ország energetikai hálózatainak összekapcsolása, Moldova orosz energiaforrásoktól való függősége felszámolása érdekében.

Maia Sandu moldovai elnök tavaly februári bukaresti látogatása alkalmával Klaus Iohannis államfő azt mondta: Moldova villamosenergia-szükségletének 80-90 százalékát már Romániából fedezi, a Jászvásár és Chişinău között épült földgázvezeték pedig meghatározó szerepet játszik Moldova energetikai függetlenedése tekintetében.

Maia Sandu megköszönte a Románia által nyújtott energetikai és humanitárius segítséget, és kijelentette, hogy Moldova egyre közelebb kerül Romániához, az EU-hoz, vagyis „saját családjához”. (MTI)

NKE: megerősödhetnek a szuverenista, euroszeptikus képviselőcsoportok az EP-ben

A 2024-es európai parlamenti (EP-) választás a szuverenista, euroszeptikus képviselőcsoportok megerősödését eredményezheti – olvasható a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) kutatójának, Kalas Viviennek az elemzésében, amelyről csütörtökön tájékoztatták az MTI-t.

Az NKE tudományos platformján – a ludovika.hu-n – megjelent elemzésben egyebek mellett azt írta, hogy a 2024. június 6. és 9. között tartandó EP-választások a tizedik olyan alkalmat jelentik majd az integráció történetében, amikor a polgárok az urnákhoz járulhatnak.

A választási eredményeket 1979-től kezdődően megvizsgálva az állapítható meg, hogy a két legnagyobb frakciója mindig a baloldali, balközép pártoknak – mai nevén Szocialisták és Demokraták Progresszív Szövetsége képviselőcsoportja –, illetve a konzervatív, kereszténydemokrata jobbközép politikai erőknél – mai nevén Európai Néppárt képviselőcsoport – volt.

A 2024-es választásra vonatkozó közvélemény-kutatások alapján az első két helyen várhatóan a megszokott módon a balközép és a jobbközép pártok végeznek, a harmadik legnagyobb frakció viszont ismét jobboldali, euroszeptikus politikai erőkből állhat. A felmérések

szerint az Identitás és Demokrácia képviselőcsoportja több mandátummal rendelkezhet majd, mint a liberális Renew Europe.

Az elemzés alapján a jelenlegi politikai környezetben ráadásul a voksolás utáni folyamatok is alakíthatják még az EP-ben az erőviszonyokat; 2021 márciusától a nagyobbik magyar kormánypárt nem tagja az Európai Néppártnak, így jelenleg képviselői függetlenként tevékenykednek az Európai Parlamentben. „A júniusi választást követően azonban ez nagy valószínűséggel változni fog, és a Fidesz újra részévé válik egy frakciónak. Az egyik lehetséges út az Identitás és Demokráciához való csatlakozás, amely magában foglalja például a francia Nemzeti Tömörülést, az olasz Ligát, valamint a német Alternatíva Németországért (AfD) nevű szervezetet, ahonnan már jelezték, hogy üdvözölnék a magyar kormánypárt érkezését. A másik eshetőség, hogy a Fidesz ahhoz az Európai Konzervatívok és Reformerekhez csatlakozik, amelynek tagjai között szerepel egyebek mellett a kormányzó Olaszország Fiverei párt, a lengyel Jog és Igazságosság, továbbá a spanyol Vox” – írta a kutató, hozzátéve, az utóbbi esetben,

a Fidesszel kiegészülve, a harmadik és negyedik legnagyobb frakció is euroszeptikus vezeteket vallana az Európai Parlamentben a friss mandátumbeosztások alapján, a liberálisok pedig az ötödik helyre szorulnának vissza.

Az elemzésben kitért arra is: az EP-választási eredményeknek és az abból fakadó erőviszonyoknak gyakorlati és szimbolikus jelentőségük is van. Az egyik legelső megnyilvánulása ennek az Európai Bizottság (EB) elnökének megválasztása. Az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikkelyének 7. bekezdése értelmében az Európai Parlament választja meg abszolút többséggel az EB első emberét.

Idén ehhez a 720 fős testületben 361 képviselő támogatása szükséges. A most prognosztizált mandátumok alapján nem kell aggódnia a legnagyobb esélyesnek, az újabb megbízásra vágyó Ursula von der Leyennek, hiszen a balközép, a jobbközép és a liberális frakció együttesen ennél jóval több főt tehet majd ki.

Az euroszeptikus frakciók további erősödésével azonban júniusig még megváltozhat ez a helyzet, és a támogatásért cserébe valamilyen fajta alkura lesz szükség a felek között. (MTI)

Ország – világ

Megduplázódott a migrációs nyomás a román–magyar határon

A román határrendészet nagyváradi regionális felügyelőségének parancsnoka szerint a tavalyi évben kétszeresére nőtt az illegális migráció 2022-höz képest az Arad és Bihar megyei magyar határszakaszon. Az Agerpres hírügynökség által idézett Marin Bondar szerdai sajtóértekezletén elmondta: a román–magyar határszakasz több mint kétharmadát felelős nagyváradi regionális felügyelőség határrendészei tavaly 11.672 határsértőt állítottak meg, ami történelmi csúcsonak számít, és csaknem kétszerese a 2022-es 6907-es adatnak. A legtöbb észlelés 2023 áprilisában volt, amikor több mint 1500-an próbáltak illegálisan kijutni az országból a román–magyar határon. A regionális felügyelőség éves mérlegét ismertető sajtóértekezletén elhangzott, hogy a zöldhatáron 2448-an, míg a határátkelőkön járművekben elbújva további 7645-en próbálkoztak. Az azonosított migránsok közül a legtöbben Pakisztánból, Bangladesből, Nepálból, Srí Lankából, Indiából származtak. (MTI)

Putyin szerint a Nyugat külpolitikája nukleáris konfliktussal fenyeget

A Nyugat veszélyes külpolitikai lépései és nyilatkozatai olyan konfliktussal fenyegetnek, amely nukleáris fegyverek bevetésével és a civilizáció elpusztításával járhat – jelentette ki Vlagyimir Putyin orosz elnök a parlament két háza előtt csütörtökön elmondott beszédében. Azt állította, hogy miközben a Nyugat Európa megtámadásának szándékával vádolta meg Oroszországot, maga választ ki orosz területen célpontokat a csapásokhoz és hozzá csapásmérő eszközöket, valamint egy NATO-kontingens Ukrajnába vezényléséről is tárgyalnak. „Meg kell érteniük végre, hogy nekünk is vannak olyan fegyvereink (...), amelyek képesek célpontokat megsemmisíteni az ő területükön” – mondta. (MTI)

Az EP szerint mindent meg kell adni Ukrajnának a győzelemhez

A tagországoknak mindent meg kell adni, ami ahhoz szükséges, hogy Ukrajna győzzön és visszaszerezze a nemzetközileg elismert területe feletti teljes ellenőrzést – jelentette ki az Európai Parlament csütörtökön, a strasbourgri plenáris ülésén elfogadott állásfoglalásában. Az uniós parlament tájékoztatása szerint a 451 támogató szavazattal, 46 ellenében, 49 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalásban az EP-képviselők beruházásokat sürgettek az európai védelmi iparba az ukrán fegyverigény kielégítése, valamint az uniós készletek feltöltése érdekében. (MTI)

Az EP támogatja az uniós szintű digitális személyiadat-tárca bevezetését

Az Európai Parlament támogatja az olyan, elektronikus aláírásra is használható digitális tárca bevezetését, amely a köz- és magáninformációk hitelesítésére és elérésére, valamint dokumentumok tárolására és megosztására is alkalmas – tájékoztatta az uniós parlament csütörtökön. Az Európai Parlament strasbourgri plenáris ülésén 335 szavazattal 190 ellenében, 31 tartózkodás mellett véglegesen elfogadta azt a rendelettervezetet, amely a kézzel jegyzett aláírással azonos jogállást élvező „minősített elektronikus aláírást” biztosít, és a digitális cselekvési folyamatok gördülékenyebbé tétele érdekében lehetővé teszi a tárcák közötti interakciókat. Utolsó lépésként a rendeletet a tagállami kormányokból álló Európai Unió Tanácsának még hivatalosan jóvá kell hagynia, hogy jogszabállyá váljon. (MTI)

Sztráda az idő ködében

(Folytatás az 1. oldalról)

kapják fel, szóval jó, ha meglesz az a szakasz az eredeti kivitelezési határidő két évtizedes jubileumára. Addig már neki is lehet fogni az elsőként elvégzett részek felújításának a sztrádán, hogy az építők ne essenek ki a gyakorlatból. Meg aztán éppen 2032-ben is lesznek törvényhozási választások a menetrend szerint, tehát majd az akkori kormány learahatja a babérokat az átadásnál. A következő itt még nem fog szalagot vágni, legfeljebb kampányolni.

A már említett technikai kihívásokra gondolva azt még pozitív fejleményként is el lehet könyvelni, hogy a szakhatóság az építő körme alá nézett a gyanúsán olcsó ár-ajánlat láttán. Miféle, ahol az olcsó ár a döntő tényező a minőség helyett egy közberuházás odaitélésénél, az építők nem ritkán taktikáznak úgy, hogy egy, már első látásra is vállalhatatlanul alacsony árajánlattal elnyerik a kivitelezési jogot, aztán később alkudoznak még több pénzért az állami illetékesekkel. Vagy beletörök a lapátnyelük ebbe az üzleti gyakorlatba, s csődöt mondanak, ilyenre is volt példa. De, ahol egy közel három kilométeres alagút megépítése forog kockán, a minőségre minden eddiginél jobban oda kellene figyelni, mert a hanyagság később még a fél világ címlapjaira röpítheti kies hazánkat egy tömegkatasztrófa híreivel. Ezt a szenzációt jó lenne elkerülni.

Érzékeny témával kampányol a prefektus Egy jogos magyar közösségi törekvést akadályoz

Február 28-án „győzelmi” értesítést küldött szét a sajtónak a Maros megyei kormányhivatal, amelyben beszámol arról, hogy a legfelsőbb szinten is megnyerte a pert a marosvásárhelyi tanács 2022-ben hozott határozata ellen, amelyben a tanácsosok azt szertették volna elérni, hogy az önállóságától megfosztott II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum, amelynek felszámolása után az osztályait a Bolyai Farkas Elmélet Liceumhoz csatolták, újra önálló legyen. Az átlagembernek rébusznak tűnő cirkalmas jogi szövegbe belefoglalták az újabb pert is, amelyet a helyi tanács 2023-as határozata ellen indított a prefektúra, egyelőre alapfokon.

A peres eljárásokról dr. Tamási Zsolt-József, a Bolyaihoz csatolt katolikus osztályokért felelős igazgató véleményét kértük:

– 2022-ben először kezdeményeztük tanácsi határozattal a Bolyai iskola átszervezését, a katolikus osztályok részleges leválasztását és önálló tanegységként való további működését, amit a közigazgatási bíróságon támadott meg, és nyert meg alapfokon, majd jogerősen a táblabíróságon is a prefektúra. Erről szólt az értesítés, amelyet a kormányhivatal szétküldött a sajtónak, amit egyes sajtófelületeken úgy közöltek, hogy ezzel jogerőssé vált, hogy az önálló katolikus iskola megalapítása törvénytelen. Holott erről szó sincs – állapította meg érdeklődésünkre dr. Tamási Zsolt.

– Ahogy a helyi tanács 2022-es kezdeményezése ellen a prefektúra által indított per haladt előre, és

az alapfokú tárgyalástól a fellebbezéseken át eljutott az ítéletábrán jogerőre emelt döntésig, mi menet közben megismertük a prefektus kifogásait, ezért 2023-ban, amikor újra benyújtottuk tanácsi határozatban a kezdeményezést a katolikus iskola leválasztására, abban a prefektus által korábban emelt valamennyi kifogást kiküszöböltük. Ennek alapján elfogadtunk egy újabb tanácsi határozatot, amelyben hasonló formában kezdeményeztük a szétválasztást, de nem pontosan ugyanúgy. Míg a 2022-es határozatban például az iskola neve Római Katolikus Teológiai Líceumként, a 2003-asban Római Katolikus Elméleti Liceum néven szerepel.

A 2023-ban hozott tanácsi határozat ellen is eljárást indított a prefektus, annak lesz a tárgyalása március 6-án, ahol alapfokú döntés születhet, ha nem napolják el az ügyet. Ezért az üzenete annak, ami egyes médiafelületeken megjelent, hogy a katolikus iskola önállóságát illetően jogerősen vége mindennek, nem felel meg a valóságnak. A 2022-es próbálkozás nem jött össze, de esélyes lehet a 2023-as kezdeményezés, amelynek elbírálása folyamatban van, és a meghozott határozat alapján kell eldöntünk, hogy mit teszünk a továbbiakban – pontosított dr. Tamási Zsolt.

– Ez nem a véget jelenti, hanem azt, hogy egy forgatókönyv, a 2022-es kiesett, de van még a 2023-as, és ha az sem fog működni, keresünk más forgatókönyvet, de nem fogjuk abbahagyni a próbálkozást addig, amíg nem jár eredménnyel. (bodolai)

Fotó: Nagy Tibor

A prefektúra félrevezeti a közvéleményt

A táblabíróság egy olyan határozatot érvénytelenített, amely a katolikus iskola megalapítási szándékát jelezte, nem az iskola létrehozásáról döntött.

A táblabíróság egy 2022-es helyi tanácsi határozat esetében hozott döntést. A törvényszék asztalán van egy másik, 2023-ban elfogadott tanácsi határozat is, amely a 2024-25-ös tanévtől tenné lehetővé az iskola működését.

Bízunk abban, hogy az utóbbi esetben a vásárhelyi önkormányzatnak ad igazat a törvényszék, nem a prefektusi hivatalnak.

Továbbra is kiállunk a szülők, az egyház, a diákok jogos kérése mellett. Minden törvényes eszközzel élni fogunk, hogy a katolikus iskola újra alakuljon.

Az RMDSZ marosvásárhelyi szervezetének sajtóirodája

Szakértelemre és egyenlő jogokra van szükség a marosvásárhelyi katolikus iskola ügyének rendezéséhez

Amint az várható volt, a közigazgatási bíróság újból eltörölte azt a marosvásárhelyi tanácsi határozatot, amely a katolikus iskola létrehozását célozta. Városunkban az oktatás kérdése régóta a tudatos etnikumközi feszültségek egyik legfőbb eszköze, amelyet – meggyőződésünk szerint – a lehető legrövidebb idő alatt fel kellene számolni. Ellenben amíg érdekellentét áll fenn a Római Katolikus Teológiai Líceum és az Unirea Nemzeti Kollégium között, addig minden jó szándékú kezdeményezés eleve bukásra van ítélve.

Lássunk világosan: a katolikus iskola megalapítása nemzetstratégiai szempontból is kiemelkedő, fontos magyar ügy. Mint ilyen, megengedhetetlen, hogy hanyagságból vagy a választott képviselők tapasztalatlanságából eredően olyan súlyos mulasztásokat kövessen el a marosvásárhelyi önkormányzat, amelyek következtében közös ügyünket sorozatosan elgáncsolhatja a főtanfolyvelőség, a prefektúra vagy épp a közigazgatási bíróság. Nem megengedhető, hogy ezek a ha-

tóságok – amelyek egyébként is minden rendelkezésükre álló eszközzel az iskolaalapítás ellen tesznek – olyan hibákra hivatkozhatnak, mint a transzparencia hiánya vagy épp a törvényes előírások be nem tartása.

A kialakult helyzet megoldásához tehát gyökeres változtatásra van szükség. Egyetlen közösség sem érezheti vesztesnek magát azért, mert létrejön a felekezeti iskola. A marosvásárhelyi önkormányzatnak olyan alaphelyzetet kell teremnie, amely révén az Unirea Nemzeti Kollégium megőrizheti presztízsét a román közösségen belül egy modern, jól felszerelt iskolai campusban, a Római Katolikus Teológiai Líceum pedig elfoglalhatja az őt megillető, méltó helyét az egyházi ingatlanban. Meggyőződésünk: a marosvásárhelyi katolikusoknak pontosan annyi joguk van az önálló felekezeti iskolához, mint a temesvári ortodoxoknak.

Az Erdélyi Magyar Szövetség marosvásárhelyi szervezete

Román és magyar focibajnoki mérkőzések a televízióban

Március 1., péntek:

* 17.00 óra: Bodzavásári Gloria – Vajdahunyadi Corvinul 1921 (2. liga, 17. forduló)

* 20.00 óra: Jászvásári CSM Politehnica – Bukaresti Dinamo 1948 (Szuperliga, 29. forduló)

Március 2., szombat:

* 11.30 óra: Unirea 04 Slobozia – FK Csíkszereda (2. liga, 17. forduló)

* 13.30 óra: Debreceni VSC – Mezőkövesd Zsóry FC (NB I, 23. forduló)

* 14.00 óra: Aradi UTA – FC Universitatea 1948 Craiova (Szuperliga, 29. forduló)

* 15.30 óra: Kisvárdai Master Good – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 23. forduló)

* 17.00 óra: Nagyszebeni Hermannstadt – Galaci Suporter Club Oțelul (Szuperliga, 29. forduló)

* 19.45 óra: Diósgyőri VTK – Puskás Akadémia FC (NB I, 23. forduló)

* 20.00 óra: Konstancai FCV Farul – Kolozsvári CFR 1907 (Szuperliga, 29. forduló)

Március 3., vasárnap:

* 12.00 óra: Sellemberki CSC 1599 – CS Mioveni (2. liga, 17. forduló)

* 14.30 óra: Kolozsvári FCU – Botosáni FC (Szuperliga, 29. forduló)

* 15.00 óra: MTK Budapest – Paksi FC (NB I, 23. forduló)

* 17.30 óra: Ferencvárosi TC – Kecskeméti TE (NB I, 23. forduló)

* 20.00 óra: Újpest FC – Fehérvár FC (NB I, 23. forduló)

* 20.30 óra: Bukaresti FCSB – Petrolul 52 Ploiești (Szuperliga, 29. forduló)

Március 4., hétfő:

* 17.00 óra: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – FC Voluntari (Szuperliga, 29. forduló)

* 20.00 óra: CSU Craiova – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 29. forduló)

* 21.00 óra: Nyíregyháza Spartacus FC – Soroksár SC (NB II, 23. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I-es és NB II-es találkozót az M4 Sport vagy az M4 Sport+ televízió közvetíti.

Nagyot küzdöttek az egyenlítésért, de kifulladásra a végére

Hétpontos vereséget szenvedett hazai pályán a beállást, Sántát és Lowrance-t, valamint a marosvásárhelyi városi sportklub férfi-kosárlabdajátékirányító Goran Martinicot nélkülöző csapat a Nemzeti Liga középszakasza hazaiak 88:81-re kikapott a Brassói CSM Coronafelsőházi 4. fordulójában, szerda este. A két tól.

Fotó: Nagy Tibor 1.

A vendégek már az első negyedben előnybe kerültek, a második tíz percben jelentősen növelni is tudták a főt, így a szünet után annyi feladatuk maradt, hogy hatékonyan „gazdálkodjanak” az eredményjelzőn látható különbséggel. Ez végül sikerült, bár a marosvásárhelyiek nagyot küzdöttek, és Person triplája 30 másodperccel a vége előtt még éltette bennük a reményt, hogy képesek megfordítani az eredményt. Az energiájuk azonban elfogyott, a hajrában már csak a brassóiak voltak eredményesek, így a vendégek megnyerték a találkozót.

A városi sportklub pontszerzői: Person 27 (3), Jeremic 16 (1), Borşa 14 (1), Gajovic 8 (1), Sólyom 6, Paliciuc 5 (1), Nistor 4, Engi Rosenfeld

SZÍNES VILÁG

XXI. évf. 9. (899.) szám, 2024. március 1., péntek

Kárpátországi szolgálat

Interjúkötet egyházfőink példaértékű munkájáról

Február közepén Marosvásárhelyen, a Bernády Házban is bemutatták a Székelyföldi Magyar Újságírók Egyesülete által kiadott negyedik kötetet, amelynek címe: Kárpátországi szolgálat. A könyv a Kárpát-medence történelmi egyházainak magyar főpásztoraival, illetve néhány jeles egyházi személyiséggel készült interjúkat tartalmazza. A bemutatón jelen volt a kötet ötletgazdája, Galbács Pál, szerkesztője, Szekeres Attila és felelős kiadója, Bedő Zoltán, a SZMÚE elnöke, maguk is társszerzők, az interjúalanyok közül Ötvös József nyugalmazott lelkipásztor, esperes, az Erdélyi Református Egyházkerület volt generális direktora.

Vajda György

A bemutatón Szekeres Attila, a Háromszék napilap munkatársa a szerkesztésről beszélt, arról, hogy miért volt fontos egy kötetbe szerkeszteni a közösségért nagyobb horderejű munkát vállaló, elkötelezett egyházfőknek az interjúkban

kifejtett gondolatait. Galbács Pál volt televíziós szerkesztő ötletadóként kifejtette, a kötetben nemcsak erdélyi papok – többségében református, de unitárius és katolikus is – nyilatkoztak, hanem Ausztráliában szolgálatot végző lelkész is vall munkájáról. S ebben az a közös, hogy ők az országhatárokkal szét-szabdalt magyarságunk valódi őrzői, akik a lelki szolgálaton túl sokat tesznek a megmaradásért, az anyanyelv ápolásáért, a közösségépítésért.

Bedő Zoltán, a SZMÚE elnöke elmondta, a Székelyföldi Magyar Újságírók Egyesületének ez a negyedik könyve. 2021-ben kiadták a *Gúnyhatár* című könyvecskét, amelyben Léphafi Pál ismert vajdasági karikatúrista munkáihoz a SZMÚE által felkért újságírók írták le gondolataikat. A kötetet Ambrus Attila szerkesztette. A következő könyv címe: *Múltból jövőndőt. Történelem hazulról*. E kötetben, amelyet Szekeres Attila szerkesztett, az újságírók egy, a családi albumban szereplő – történelmi eseményhez, közelmúltunkhoz kötődő – fényképhez kapcsolódó gondolataikat vetették papírra. A következő a tavaly kiadott *Kárpátországi téridő* –

A marosvásárhelyi bemutatón (balról jobbra: Szekeres Attila, Ötvös József, Galbács Pál, Bedő Zoltán)

Fotó: Vajda György

Nagyjaink Szent Istvántól Kányádi Sándorig című kötet, amelybe – szintén Szekeres Attila szerkesztésével – eleinkről szóló, a mának is üzenő reflexiók kerültek be. Végül, az előző három könyv gondolatmenetét követve, a negyedikbe az anyaországon kívüli kollégákat is bevonva szólaltattak meg egyházfőket, illetve olyan papokat, akiknek az egyházi szolgálat mellett nemzetmentő munkásságukat is elismerték. Ennek a kötetnek is, mint a korábbiaknak, Galbács Pál volt az ötletgazdája.

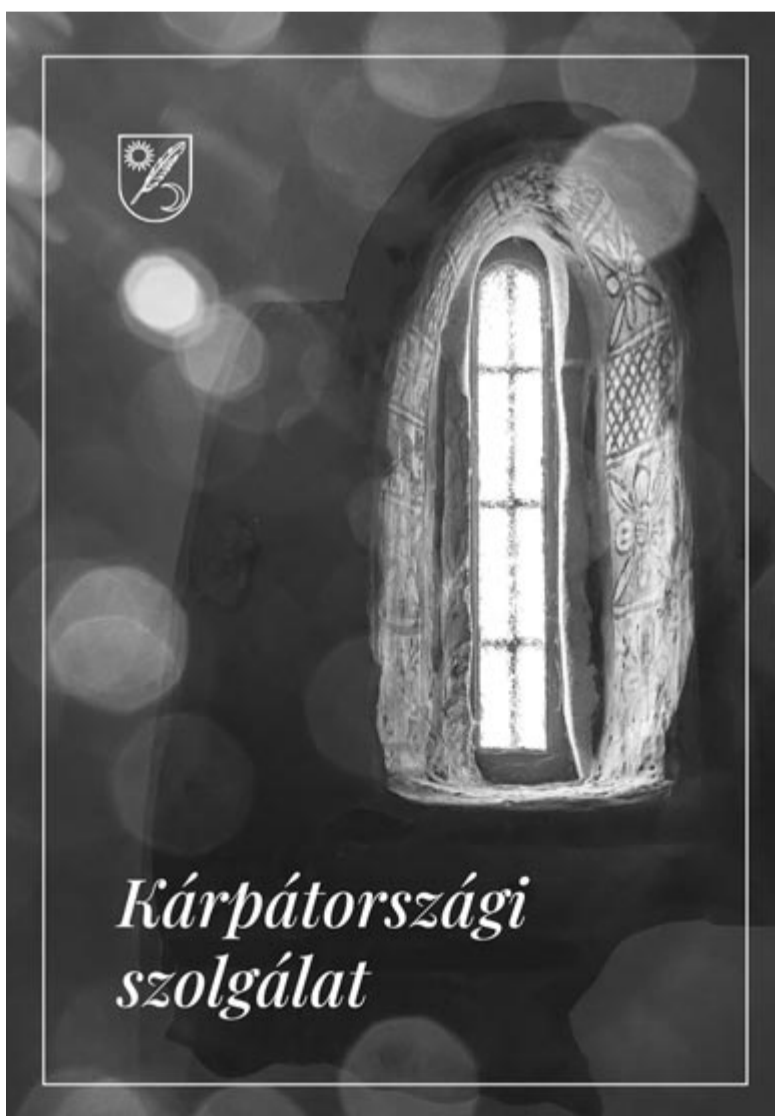
A marosvásárhelyi bemutatón jelen levő Ötvös József ny. lelkipásztor, esperes, az Erdélyi Református Egyházkerület volt generális direktora a sajtóval való kapcsolatait idézte fel, majd azt, hogy az 1989 előtti, de leginkább utáni viharos történelmi időszakban milyen nehézségekkel kellett megküzdenie a világi és egyházi berkekben, és hogyan kellett helytállnia sokszor emberpróbáló helyzetekben. A nyugalmazott tiszteletes az interjúban meg nem jelent „titkokat” is felfedte. A kötetben erdélyi, magyarországi, felvidéki, vajdasági, kárpátaljai és a Partiumból elszármazott, Ausztráliában élő újságíró is megszólaltatott egyházi méltóságot, így az érdeklődők széles, színes képet kaphatnak arról, hogy a különböző – külön országban élő – papoknak miként sikerül helytállni, és megőrizni, erősíteni a magyarságtudatot. A beszélgetésekből egyértelműen kiderül, hogy mi,

magyarok szétszabdaltságunkban is együvé tartozunk, közös a nyelvünk, kultúránk, történelmünk, közősek az érzelmeink, a keresztény hitünk, még ha más-más felekezethez tartozunk is. Mert a kötet másik erénye, hogy sikerült minden történelmi vallásfelekezet képviselőjét megszólaltatni. S az is érzékelhető, hogy míg a református, unitárius, evangélikus egyház a nemzetet felvállaló egyházként működik, a római katolikus nemzetek fölötti világegyházként. Ez kivüláglík a belgrádi érsek szavaiból is, ám Erdélyben a római katolikus egyházi eljárók esetében tetten érhető a nemzethez való ragaszkodás, az azért való munkálkodás. A könyvben a református és római katolikus személyiségek túlsúlyban vannak ugyan, de ez természetes a magyarság felekezeti megoszlását tekintve, ám van evangélikus, unitárius, sőt Kárpátaljáról magyar görögkatolikus interjúalany is, aki kollégáihoz hasonló gondolatokat fogalmazott meg az újságíró kérdéseire válaszolva. A kötet olyan szempontból is hiánypótló, hogy ökumenikus szellemben közelíti meg a témát, és talán Trianon óta először világítja meg ilyen összefoglalóan az elszakadt területeken, sőt a nagyon távoli Ausztráliában élő egyházfők szolgálatát. Persze, tehetnénk hozzá, sokan kimaradtak. A válogatás a felkért szerzőkre volt bízva, pontosan azért, mert ők ismerték az adott helyhez (a Kárpát-medencei elszakadt részhez)

kötődően a megszólaltatottak tevékenységét. S tegyük hozzá, a kötet nemcsak az egyházi életről szól, hanem érdekes élettörténetek tárulnak fel, benne vannak a kisebbségi létért folyó küzdelem furlangjai, a történelemkönyvekben fel nem jegyzett momentumai, sőt magánéleti epizódok is. Egy biztos: a megszólaltatottak élete, tevékenysége példaértékű, nélkülük talán szegényebbek lennénk, léleklben és anyagiakban is, hiszen sokan kollégiumok, oktatási intézmények és más olyan létesítmények felépítésénél bábáskodtak, amelyek elengedhetetlenül szükségesek megmaradásunk erősítéséért. Huszonkét személlyel készült beszélgetés, néhányan történelmet írtak, írnak. A kötet szerzői a végén levonják a következtetést: egyre inkább fogyatkozó közösségünkben, az Európát fenyegető hatások ellenére is, „a magyarság jövője a kereszténységben van”.

Nemcsak azoknak ajánlják a kötetet, akik kételkednek ebben, hanem azoknak is, akik más világlátásban is szeretnék megismerni közelmúltunk eseményeit. Az egyesület még egy – hasonló tematikájú – kötet szerkesztését kezdeményezte, így várhatóan újabb, a kisebbségi létehez kötődő izgalmas történeteket tartalmazó olvasmánygyazdagodhat szellemi táruknk.

A Kárpátországi szolgálat című könyv megvásárolható a Bernády Házban.

Kárpátországi szolgálat

A természet kalendáriuma (DCVI.)

Kiss Székely Zoltán

*Szívén már átfolytak a jégbilincsek,
s most nagyon mélyről sóhajt fel a Föld.
Lélegzete betemetett kincsek
lelkéből szakad felszínre. A zöld*

*fény megre meg az ébredő sugárban,
hogyan kapaszkodják rá a póre ág,
és átmentse egy konok folytatásban
haláltusáin magát a világ.*

Gál Éva Emese *Tavaszi* című versét a *Palas-Akadémia Kiadónál* megjelent *Világévszak* kötetéből, 1998-ból idézem.

*Szeretni ennél nem lehetne szebben,
tehát ez az egyetlen szerelem.
Dermed-éled pusztíthatatlan rendben,
hogyan ingázzék vele a végtelen.*

*Nem satnyul el benne az újrakezdés,
nem kérdezi magától, hogy miért,
csak él, hogy cáfolja az örök veszést,
és újra s újra múlt legyen a tél.*

Az újrakezdés satnyulatlan hitével vágok neki első márciusi sétámnak. Kedves Olvasóm, tarts velem, ha időd s kedved engedi.

Rögvest egy virágcsodát teszek eléd: az *év vadvirágát*, a *fehér tündérrózsát* (*Nymphaea alba*).

Kikelet felé közeledvén **Faludy György** *A négy évszak* című versciklusából a *Tavaszt* idézem, s vele együtt e páratlan szépségű virágot:

*Tündérrózsza kinn a tóban,
mit csinál az egyedül?
– Velem van a tükörcépem,
minden reggel felmerül,
én meg nézem, egyre nézem,
hogyan ne legyen egyedül,
míg a nap fenn jár az égen
s mikor este lemerül:
jön a szellő s mindkettőnknek
altatódalt hegedül.*

A **Magyar Biológiai Társaság** és a **Vadonlesők Közössége** által 2023. december 4. és 2024. január 5. közt szervezett internetes szavazáson a fehér tündérrózsza lett az év vadvirága, a voksok 47%-ával. Ezúttal a szavazásra jelölt fajok főként vízi, illetve vízközelbeli élőhelyekhez kötődtek, amelyek álló- és lassú folyású vizekben, mocsarakban, árterekben és nedves réteken egyaránt megélnek. Második helyen a különleges életmódú

vízipáfrány, a vízi rucaöröm (*Salvinia natans*) végzett. A harmadik a természetes mocsári agógófü (*Senecio paludosus*) lett.

A fehér tündérrózsza hazánk úszóhínár-társulásainak jellegzetes tagja. Elsősorban iszapos talajú tavakban, holtmedrekben fordul elő, de a lassú folyók vizében is megjelenik. Vastag gyöktörzsével az aljzatban gyökerezik, levelei és virágai akár 3-4 méter mély vízből kinőve a víz felszínén úsznak. Levelei 15-30 centiméter átmérőjűek, fényes zöldek, kerekdedek, tojásdadok, válluk mélyen bemetszett, szélük ép. Virágait 4 (5) zöld csészelevél és 15-25 fehér szíromlevél alkotja, a virágok megporzás után a víz alá buknak. Júniustól szeptemberig virágzik.

A Kárpát-medencében, elsősorban a Tisza és mellékfolyói vizében mindenütt fellelhető. Európában általánosan elterjedt, csak az Ibériai-félszigeten és Észak-Európában ritka, Észak-Afrikában és kelet felé Közép-Ázsiáig fordul elő.

A tündérrózsákat a világ minden részén a megtisztulás és újjászületés szimbólumának tartják. Tudományos nemzetségneve a görög mitológiából származik, a Herkulesért meghalt féltékeny nimfáról kapta. A „Nymphaea” pontos jelentése: a nimfáé – mármint a virág tulajdonosa a nimfa, és nem a növény maga a nimfa. A magyar tündérrózsza név pedig költői hasonlat: virágai a víz felszínén lebegő tündérekhez hasonlók.

Vizes élőhelyeink általános leromlása, el-tűnése, eutrofizációja veszélyezteti, gyakran hibridizál más tündérrózsafajokkal. Meleg vizű tavakban, csatornáknál több tündérrózsafaj is meghonosodott, például a vörös és a kék.

Ugyanakkor a Nagyváradi melletti Püspökfürdő tavirózsája más faj: a hévízi tündérrózsza az afrikai elterjedésű *Nymphaea lotus* L. külön populációja. Első látásra feltűnik csipkés szélű leveleivel. Virágait pedig nem úszatja a víz színén, hanem a felett tartja jó 8-12 cm-nyire. Sokáig harmadkori maradványfajnak tekintették, amelyik a meleg időszakot követő jégkorszaki lehűlések eredményeként csak a Pece-patak medréből feltörő hévforrások melegítette vízi világban maradt meg, míg az alapfaj elterjedési területe a Nílus völgyéig húzódott vissza. Ezt a monopopulációs fajvariációt, a püspökfürdői tündérrózsát [*N. l. var. thermalis* (DC.) Tuzson] 1931-ben nyilvánították védetté. Eredeti lelőhelyén ma már nem, de Félixfürdőn, a meleg vizű tóban a mai napig megcsodálható ez a növényritkaság.

Kitaibel Pál 1798-ban elsőként kutatta a környék flóráját; kéziratát *Reliquiae Kitaibelianae* címen a bécsi *Zoologisch-Botanische*

Gesellschaft 1863-ban megjelent évkönyvében jelentette meg Kanitz Ágoston. Kitaibel ismerte fel a Püspökfürdő hévizében az „egyiptomi lótuuszvirágot”. Fél évszázados szünet után a növény más botanikusok figyelmét is felkeltette. **Haslinger Ferenc** a *Verhandlungen des Naturforschenden Vereines in Brünn* 1863-as évfolyamának 2. kötetében röviden ismertette a *Nymphaea thermalis* is. **Flatt Károly** főképpen Várad növénynevezetességével foglalkozott, a *Nymphaea thermalis* a Nílusból hozatott eredeti *Nymphaea lotus*szal hasonlítva össze, arra a következtetésre jutott, hogy a két növény közeli rokonságban áll egymással.

Ady Endrét 1906-ban ihlette meg a nagyváradi állótuusz. Így kesereg *Lótuusz* című versében:

*Lótuusz-virág, lótuusz-virág,
Szent kelyhedet megcsókolom, lásd,
Aztán felhőzni kezd a lelkem,
Aztán keserű záport hullat,
Lótuusz-virág, lótuusz-virág...
Én feledésre sohse lettem,
Én siratom az örök romlást,
Én siratom a napkeletet,
Siratom a Gangesz partját,
Honnan romlásra elkerültünk,
Lótuusz-virág, lótuusz-virág...
A mi hazánk ez sohasem volt,
Mi csak romlásra éltünk itten,
A fény és illat buja álmát
Elvette egy kegyetlen isten
S mi már csak sirattuk az álmot.
E világ nem a mi világunk,
Megöltek a hideg virágok,
Megöltek engem s téged is,
Lótuusz-virág, lótuusz-virág!...
Szent kelyhedet megcsókolom, lásd,
Még siratom az örök romlást
S veled hal meg szent napkeletre
Vágyódva, sírva, összeesve
Az én idegen lelkem is,
Lótuusz-virág, lótuusz-virág...*

Egykor a botanikusok a kihalástól féltették. Nemes csak amiatt, mert eredeti élőhelyét az intenzív állattenyésztés veszélyeztette, de azért is, mert a gyöktörzsét és magjait is fogyasztották, valamint gyógynövényként használták. Botanika-kultúrtörténeti kuriózum, ahogy erről Ady ír – az előbbi párversében –, a *Pusztul a lótuuszban*:

*A Nymphaea thermalisből
– Amint tudósítónk jelenti –*

Velem van a tükörcépem – *Nymphaea lotus* var. *thermalis*

*Néhány év múlva csokrot nem köt
Nagyváradi táján senki, senki!...
Ez egzotikus ritkaságunk,
Mely még csak Pöstyénben honos,
Püspökfürdő környékén pusztul
S ehhez több ok járul, szoros.
Péceszentmarton pocsolói,
Vájó és Rontó árkai
Kezdek újabban e virágnak
Veszedelemesen ártani.
Ökrök, lovak, disznók legeltek
Sajátságos, nagy kelyhein
S e ritka növény el is pusztul
Már vármegyénk e helyein.
Sőt a fürdőben is elpusztul,
Tenyészése máris sovány
S ami még terem, fölhasználja
A modern ipartudomány.
Ami virágot összeszednek,
Az mind földolgozásra vár,
Ugyanis likőrt gyárt belőle
A Moskovits Mór s Fia gyár.
Érdekes dolog az különben,
Hogy minden tropikus növény
A mi mérsékelt égövünkön
Elsenyvedt, hitvány és szegény,
Aztán kipusztul végre lassan
Még gondos kezeléssel is,
Így járt már sok tropikus növény
S a Nymphaea thermalis is...*

A növényről az **MTA** és a **Debreceni Egyetem** kutatói 2019-ben megállapították, hogy nem őshonos Nagyváradi környékén, hanem az evolúciós közelmúltban jelent ott meg. Lehetséges, hogy a Nílus környékén őshonos növényt a megszálló oszmán törökök kertkultúrájának köszönhetjük, de felmerült, hogy a növény magját vízmadarak szállították északra. Bárhogyan is történt, a növény jelentőségét, szerepét ez nem csorbítja; jogosan illeti meg a különleges védelem.

És íme, megérkeztünk böjtmás havába – március a böjt második hónapja.

A tavasz a megújulás időszaka, amikor a jó győzedelmeskedik a rossz felett. Méltán vált jelképpé első hónapjának első napja Kelet-Európában. Ez az az alkalom, amikor – tévedés ne essék, nemcsak a románoknál, de az egész Balkánon, főleg a bolgároknál (neve náluk *drunkulka*) – a férfiak fehér-piros szalaggal átkötött márciuskát ajándékoznak lányoknak, asszonyoknak, mely a szerencse – elsődlegesen négylevelű lóhere volt a *már-tișor* növénykéje –, az öröm, a szeretet vagy a szerelem szimbóluma. Moldovában fordítva: a lányok adnak márciuskát a fiúknak. A piros zsinór a tavaszt, a fehér a telet jelképezi. Szokás még ibolyát és – védeltségük ellenére – hóvirágot is ajándékozni ilyenkor.

Március elsején, kedves Olvasóm, **Márai Sándor**-idézettel ajándékozok Neked:

„Nagyon boldog vagyok, hogy még egyszer megéltem érkezésem, Március! (...) Mint aki tárnából, bányalégből érkezik, sáros lábakkal és elfulladt tüdővel megállok a napvilágon, kifújom magam és énekelni kezdek. (...) Március külön évszak, semmi köze télhez, tavaszhoz. Külön világitása van. Még nincs növénye, csak a hóvirág...”

A hóvirág tavaszt álmódó hitével, maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2024-ben, március első napján

Most olvadtak le róluk a jégbilincsek – *Galanthus nivalis*

Épített örökségünk

Új köntösben az erdélyi Versailles-ként emlegetett kastély

Bonchida Kolozsvártól szűk harminc kilométerre északkeletre, a Kis-Szamos jobb partján fekszik. Nevének értelmében: a Bonc nevű személy birtokán átvezető híd. Valószínűleg a terület egy Bonc nevű ember birtoka volt, és a Kis-Szamoson itt vezetett át a híd. 1263-ban Bonchhyda néven említik először. Várkastélyát a 15. század végén a Bánffyok építették, majd a 17. század közepén Bánffy Dénes megerősítette. Örököse, Bánffy György, Erdély gubernátora az 1690-es években folytatta az építkezést. A kuruc szabadságharc idején mindkét fél pusztította a támaszpontként használt kastélyt. 1703. november 10-én itt arattak nagy győzelmet Orosz Pál és Bóné András kapitányok a császáriak felett, a csata után a székek is Rákóczi mellé álltak. Ezután elhanyagolták az épületet, majd 1748 és 1753 között Bánffy Dénes kolozsi főispán barokk kastéllá építette át. Erdély egyik legszebb kastélya volt. A díszudvar Johannes Nachtigall kolozsvári szobrász görög mitológiai tárgyú szobrai díszítették. A trianoni békeszerződésig Kolozs vármegye Kolozsvári járásához tartozott. 1944-ben a németek kirabolták és felgyújtották.

Nagy-Bodó Tibor

A királyi birtok

Kolozsvártól északkeletre, a Kis-Szamos és a Gyéres összefolyásánál fekszik az egykori Doboka vármegyei Bonchida. Már a 12. században jelentős helység, kezdetül fogva királyi birtok, eredetileg a szomszédos székek királyi sóbányáinak tartozéka volt.

1241-ben a tatárok egyik serege Radna felől tört be az országba, és Rogerius adatai szerint ezen a völgyön keresztül hatoltak Nagyvárad felé.

A tatárok elvonulása után a 13. század közepén népesült be újra, amikor Bonchidán a hospesek, vagyis a vendégek települtek le.

A Bánffy család és Bonchida

Amint azt már röviden említettük, a település az oklevelekben mint királyi birtok 1321-ben tűnik fel először, Bonchhyda alakban. A 14. század végén kapcsolódik egybe a Bánffy család története Bonchidával, amikor Zsigmond király 1387-ben kelt oklevelével Tamás székely ispán fiának, Dénes mesternek, zólyomi ispánnak adományozta a hozzá tartozó helységekkel együtt. Ezután e család leszármazottai birtokolták századokon át.

A Bánffyok nemesi kúriája első ízben egy 1536-ban kelt oklevélben szerepel.

Kiss Gábornak az Erdélyi várak, várkastélyok című munkájából tudjuk meg, hogy a vár építésére valószínűleg az 1437. évi, Budai Nagy Antal vezette erdélyi parasztfelkelés leverése után kaphatott engedélyt Albert, vagy Ulászló királytól Bánffy László fia, István. A Bánffyok nemesi kúriája első ízben egy 1536-

ban kelt oklevélben szerepel *Oppidum Bonchida cum curia nobilitari* alakban.

Az 1614-ben ismét szereplő nemesi kúria azonban már nem egyszerű *curia*, hanem viaszárokkal, védőfallal, toronnyal megerősített kastély lehetett.

Sajnos, építéséről semmiféle levéltári adat nem maradt fent, csupán Retteggyörgy, 18. századi erdélyi író Emlékirataiban utal rá:

„...a bonchidai kastélyt ezt – ti. Bánffy Dénes – építette volt a dobokai várnak köveiből...”

Bánffy Dénes egy négy saroktoronyos, négyszög alaprajzú, reneszánsz stílusú várkastélyt épített, félköríves előudvarral és kaputoronnyal.

Szintén Kiss Gábor világít rá arra, hogy a négy, méreteiben eltérő sarokbástya a már meglévő épületrészeket kötötte össze, amelyek egy része földszintes, a többi emeletes volt.

Miután Bánffy Dénest 1674-ben lefejezték, örökösei anyagi helyzetüknél fogva a kastélyt nem tudták gondozni, így annak védelmi tartozékai és erődítései pusztulásnak indultak.

Bonchida a 17-18. század fordulóján már igen elhanyagolt állapotban volt, amikor Dénes fia, György I. Lipót királytól visszakapta az elkobzott birtokokat, és ő lett az erdélyi fejedelemség első főkörmányzója, sőt 1696-ban grófi rangot is kapott.

1736-ban leltár készült az épületről

Bánffy György 1735-ben bekövetkezett halála után az örökösök számára (1736-ban) készült egy részletes leltár a várkastélyról, amely hűen tükrözi annak 18. század eleji állapotát:

„...vagyon nemes Doboka vármegye felső járásában, Bonchida nevű faluban, a falunak téli napnyugot felől való vagy felső végében, a Szamos folyó vizének kétfelé vött folyásai között, kastély formára, négyszögre építve, a négy szegletin erős kerek bástyákkal, napkelet felől rész szerint ép, de már megvakult lakóházakkal s palotákkal, rész szerint pusztá és vakolatlan házzal...”

A várkastély gazdát cserél

Bánffy György halála után a várkastély fiára, Dénes kolozsi főispánra, Mária Terézia tanácsosára és főlovászmesterére szállt, aki 1748–1753 között barokk kastéllá építette át.

Miután Bánffy Dénes a lötenyésztes iránt nagy vonzódást érzett, a kastély keleti sáncainak helyén felépítette az új istállót és a lovardát, melyekhez a különféle gazdasági épületek csatlakoztak. A sarokbástyás kastély előtti hatalmas előudvar félkörívben veszik körül ezek az épületek, melyek a malomárok hídjánál találkoznak a kastély díszkapujával.

Az előudvar belső homlokzatát eredetileg harminchat kőszobor és tizenhét urna díszítette.

1771-ben azonban Bánffy Dénes már így ír a fiának, a javítást sürgetve: „...a szobák is a kastélyban minden órán béomlanak, így járja az esső, egyszóval sir az ember ha ott

jár...”; „...kérjed a gubernátort, ...hogyan igazítsd a bonchidai házak fedelén valmit, ne essék be mégis az eső”.

1944-ben a német katonák felgyújtják a kastélyt

Bánffy Dénes 1780-ban meghalt, és a birtokot fia, György örökölte, aki különböző átépítéseket végeztetett a kastélyon. György halála után a birtok a fia, József kezére került, aki alkalmazottainak visszaélései következtében élete végén tönkrement. Bonchidát eladta II. Ernő szász-coburg-gothai hercegnek, aki a vásárt Bánffy Miklós grófnak engedte át.

A kastély így 1858-ban Miklós grófra, Alsó-Fehér megyei főispánra, titkos tanácsosra, későbbi főpohárnokmesterre szállott.

Kiss Gábor az alábbiakat írja az épület második világháború utáni állapotáról:

„...1944-ben a kastélyt a német katonák felgyújtották és értékeit elvitték. Az ötvenes években a kastély földem és tető nélkül állt, rendkívül romos állapotban. Szobrai, díszítőművei romlanak, töredeznek, parkja kerületlen és rendezetlen. A négy kör alaprajzú saroktorony néhány boltozott szobája még megvan, de gondozás hiányában ezeket is az összedőlés fenyegeti...”

A kastély mai állapotáról képeink is tanúskodnak

A kommunizmus éveiben a kastélyt államosították. Az 1950-es években az egyik, még működő szárnyában termelőszövetkezetet létesítettek. A karbantartás teljes hiánya miatt a kastélyépület is súlyos károsodásokat szenvedett, a falubeliek a falait építőanyagként használták fel. A kolozsvári szépművészeti múzeumnak sikerült megmentenie néhány szobrot az egykori barokk udvarból.

A hatvanas években a műemlékvédelmi hatóság – miután egy koprodukciós film forgatásán másodszer is felgyújtották – megpróbálta elindítani a kastély rehabilitációját, de pénz hiányában a kezdeményezés végül eredménytelen maradt.

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkból derül ki, hogy a későbbiekben az épületet építőanyag-lerakatként használták, a kastélykert pedig legelőként, az értékes fák jelentős része tűzfaként végezte.

Az államosítás után Bánffy Katalin, Bánffy Miklós lánya, aki az 1950-es évektől Marokkóban, Tangerben él, visszaperelte a kastélyt.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

– Válaszút dombaljáról átlátunk a már gyérülő erdős, fás bonchidai lapályra, parkra, kastélyra. A hajdan egy résztulajdonként kezelt itteni Bánffy-birtokot csak a Kis-Szamos folyása választja el egymástól.

Kúriából védelmet biztosító zárt várkastéllá, majd a mi Erdélyünk legfényesebb főúri kastélyává átvedlő kultúrtörténeti és épített kincsünk történetének a múlt viharaiiban voltak magasztos és reménytelenül mély állapotai.

Érdekes módon legtöbbször csak a nemesi

életvitel és a finom szépérzék ötvöztes stílus diktálta kastélykomplexummal foglalkoznak a művészettörténészek, néprajzos kutatók. A kastélyt ellátó, kiszolgáló helyi lakosok környezetére jellemző egyszerű népi viselet nemigen kerül terítékre, holott a bukovinai székely viselettel közeli rokonságot állapítottak meg. A helyi népzeneben a vegyes mezőségi népi kifejezőskultúra ötvözete kitűnően követhető.

Bonchida jeles időszakához tartozik az 1848-49-es magyar szabadságharcban vállalt stratégiai szerepe. A császáriak és átállt mócok seregei által feldúlt kastély hajdani biliárdszobája falán az ősök képei nem szegyenkezhetnek, hiszen a forradalom leverése után egész Erdélyben már csak ezen a Mezőség széli rejtett ponton lobogott még a trikolor, lásd Gracza György: Az 1848-49-iki Magyar Szabadságharc Története (1894-96. kiadása) II. kötetének Mikor Isten alszik fejezetében.

Bonchida valamikori halastava mellől nézünk vissza Válaszútra, és még mindig a fülembe csengenek a válaszüti vándor, Kallós Zoltán felejthetetlen, jövőnk zálogát rejtő szavai: Addig leszünk magyarok, amíg magyarul énekelünk és táncolunk...

Dr. Kálmán Attila történész az alábbiakat fűzte hozzá:

A kastély helyreállítási munkálatai 1999-ben kezdődtek, és úgy tűnt, hogy ez majd egy nagy közös román–magyar projekt lesz. Aztán nem pont így lett.

2001 óta a Transylvania Trust Alapítvány vette át a gondozását. Közben 2008-ban a kastély ismét a Bánffy család tulajdona lett. Ekkor az alapítvány negyvenkilenc évre használatba vette az épületet.

Az alapítvány főleg nemzetközi szakmai táborok rendezésével, külföldi szakemberek bevonásával állítja helyre a kastély egyes részeit. Az elmúlt évtizedekben több épületrész felújítása elkezdődött.

Az egykori kápolna, istállóépület, főépület, udvar kulturális rendezvények, alkotóműhelyek, workshopok, különböző programok, rendezvények helyszínei lettek a kastélynapoktól az Electric Castle-ig.

A kastélyban és parkjában tartott rendezvényeket lehetetlen felsorolni, kétségkívül Románia egyik legismertebb rendezvényhelyszínévé lett a Bánffy-kastély. A tavalyi – 2023-as – év fénypontja a kastély egyik szárnyában megnyílt, Bánffy Miklós erőterei címet viselő kiállítás volt, illetve elkezdődött a hintószín helyreállítása.

Ha összehasonlítjuk a több mint fél évszázaddal ezelőtti állapotokat a maival, megállapíthatjuk, hogy a 24. órában kezdődött el ennek a kastélynak a felújítása.

Persze, egy ilyen kiemelt fontosságú, a nemzeti és nemzetközi épített örökség részét képező épület esetében ez rég meg kellett volna történnjen annak az államnak a segítségével, amelynek a területén található az épület.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész saját munkájából és gyűjteményéből küldte be szerkesztőségünkbe.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1091.

KÖZKATONA		KITART MELLETTED FŐNEMESI CÍM	NUMERO (RÓV.)	MAGAD	OLAJAT, TEÁT ADÓ NÖVÉNY
1					T
KIPLING KÍGYÓJA		FRANCIA FERFINÉV			
TOLL-TÖLTÉLÉK		HÁROM (OLASZ)			
2	R			ÁRATLAN TÁRSI	
				ÍZELTLÁBÚ LÉNY	
BECÉZETT ILONA		FRANCIA ARANY		FOGOLY ARATI	
		GITÁR-HÜROK!			
NEHÉZSÉGEKEL ALIG ÉL		GYÓRI SPORTKLUB HAJAT VÁGÓ			BELÁTI AZ ARGON VEGYJELE
ROVAR-PÁNCÉL ANYAGA			LOMB-SZÖNYEG SZÁNDÉKOZÓ		
PÉNZBEN KIFEJEZETT ÉRTÉKE		MADRIDI ÚJSÁG BÁRÁNY-HANG		MŰVÉSZET (LATIN) INDÍTÉK	
JAPÁN DRÁMAI MŰFAJ AZONBAN		MELY IDŐ-PONTBAN? FÜGGŐZÁR			FÉLÁRI TENGER (LATIN)
		A FÖLDRE TESZ ASSZONY-NÉVKÉPZŐ		A MANGÁN VEGYJELE A FÖLDRE NYOM	
IDEGEN ANNA		A SORS LÉNYEGEI! ARRAFELE!		HAJÓFAR CSENDES FOLYÓ	
NŐI NÉV (NOV. 10.) FELTÉVE			WROCLAW FOLYÓJA FEKETE I. FECSKEJE		
		FIZIMISKA SÉMI NÉP		NÉMET AUTÓMÁRKA VAJ LEHET ILYEN	
BIS ... QUI CITO ... (KÉT-SZER AD, KI RÖGTÖN AD)			NÉLKÜL (LATIN) HAZA		ÁSÍTÁS JELE MIND (ANGOL)
NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS		ÉRTESÜLÉS A CÉRNA PÁRJA		BÖRTÖN LAKÓJA CÉGFÉLE (RÓV.)	
			BOR-CSEPPEK! SZEMÉLY-NÉVMÁS		A FALU VÉGE! FÉL ÖTI
FENNSÍK	A				L. N. J.

A FEBRUÁRI ÉVFORDULÓK (3.)

című pályázat nyertesei:

Sikó Irma,
Mezőpanit, Kenderes u.
Jakab Emőke,
Kibéd

A pályázati rejtvény megfejtése:

BANGÓ; TOÓTH; REUTER; KABDEBÓ; LANGLET;
LÁZÁR; CSATSKÓ; SÉNYI

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a február 23-i számból:

Ikrek:

A tavasz

Skandi:

Omnia munda mundis – Minden tiszta a tisztának.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

MÁRCIUSI ÉVFORDULÓK (1.)						1	2	3	4	5	6	7	8	9	K
						10					L	11			12
13	D	14	15	16	17			18			19				O
20								21			22			23	
24								25			26		27	28	
29								30			31		32	33	
C		34	35					36					37		C
38	39		40					41			42			43	
44		45		46				47			48		49		
50			51					52			53		54		
55	F			56				I				A		57	

VÍZSZINTES: 1. Statisztikus, egyetemi tanár, MTA I. tag, 150 éve született (Béla). 8. Író, újságíró, 150 éve született (Károly). 10. Ab ovo (latin). 11. Könyvszekrény része. 13. Erdélyi főbíró, Rákóczi híve, 250 éve hunyt el (István, báró). 18. Menj! (olasz). 19. Élez. 20. Görög sziget. 21. Egyke! 22. Felhajtás. 23. Néma him! 24. Női név (máj. 3.). 25. Német zeneszerző, 325 éve született (Johann Adolf). 27. Sými nép. 29. Angol sarkkutató (John). 30. A hét vezér egyike. 31. Néma peres! 33. Ősi szavunk. 34. Fosztóképző. 36. Szép, nagy épület. 38. A hélium vegyjele. 40. Férfinév (okt. 20.). 42. Erika egyik becézése. 43. Vonalzóféle. 44. Hígit, bont. 46. Nagyobb részekre oszt. 48. Német város. 50. Növényvilág. 52. Szalonnát főz. 54. A televízió rövid neve. 55. Egyháztörténész, MTA I. tag, 250 éve halt meg (András). 56. Riqueti francia gróf, politikus, 275 éve született (Honoré-Gabriel). 57. Dolgoz, tárgy (latin).

FÜGGŐLEGES: 1. Ébred. 2. Tova. 3. Híres. 4. Édeni nő. 5. Bezzeg! 7. Zenés dráma. 8. Maga után húz. 9. Olasz névelő. 12. Francia politikus, 200 éve halt meg (Jean-Jacques). 14. Abba az irányba. 15. Európai nép. 16. Olasz NOB-jel. 17. Spanyol és osztrák autójel. 19. Magas növény. 20. Német fizikus (színképelemző), 200 éve született (Gustav Robert). 21. Méhlik. 22. Vadgalamb. 23. Testrészt. 25. Hazugság (argó). 26. Belgiumi város. 28. Becézett Mária. 30. A jelenség ideje. 32. Rövidnadrág. 35. Szolmizációs hang. 36. Működés ellenőrzése. 37. Ész város. 39. ... Fitzgerald (jazzzenekes). 41. Szántatlan termőföld. 43. Karavánállat. 45. Hajít. 47. Alsó végtag. 49. Középen kiero! 51. Fába vés. 53. A mélybe.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket 2024. március 14-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Gustav Klimt osztrák festő egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Csalóka ábránd – Utat lezáró rúdszerű akadály. 7. Részvénytársaság, rövidítve – Olasz névelő. 8. Képeret – Táj jelzője lehet. 9. Az alumínium és a fluor vegyjele – Festék páros hangzói. 11. Szomorú – Tajvani és thaiföldi gépkocsijelzés. 12. Patikai asztal – „Vörös” bolygó. 14. Ásványi fűszer – Csendes Liza! 15. Korda György egyik slágere – Parókia. 18. Menekülési mód – Folyadékba merít. 19. Virgács, vessző – Létrehoz. 22. Legvégén! – Láncszemek! 23. Tartozása van – Dal. 25. Török tisztíró – Vörös, németül. 27. Központi égitest – Középre jelző! 28. Rossz kívánság – Nem dolgozó méh. 30. Téli csapadék – Skálahang. 31. Fügőzárral ellát – Erdélyi folyó.

FÜGGŐLEGES: 1. Igyekszik – Ókori görög mértékegység. 2. Vendéglői olvasmány – Templomi áldozati építmény. 3. Kiváló tényező – Betűt vet. 4. Orosz uralomlás volt – Marionett. 5. Stempli – Csodálkozás, elképedés. 6. Spanyolországi népcsoport – Lóbiztató eszköz. 10. Híres moszkvai épületegyüttes – Hosszú férfikabát. 13. Szerzetesnő – Kém. 16. World ... Center, az egykori Világkereskedelmi Központ New Yorkban – Londoni repülőtér. 17. Műt – Hajdanán. 20. Koncentrációs tábor – Női név. 21. Lábbal tipor – Gyümölcsöt szárít. 24. Faragatlan, nevetlen – Vágóeszköz. 26. Menyasszony – Tartó. 29. Kiejtett betű – Kicsinyítő képző.

Koncz Erzsébet

1	2	3	4	5	6
7		8			
9	10		11		
12		13		14	
	15		16		
17		18	Á		
19	20			21	
22		23		24	
25		26		27	
28		29		30	
31					

1	2	3	4	5	6
7		8			
9	10		11		
12		13		14	
	15		16		
17		18			
19	20			21	
22		23		24	
25		26		27	
28		29		30	
31					

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

HÁZTETŐT készítünk cserépből vagy lemezből, szigetelünk kartonnal, poliészterrel, meszelünk, benti-kinti munkát és kisebb javítást stb. vállalkunk. Tel. 0745-680-818, Csaba. (22258-I)

VÁLLALUNK bármilyen munkát: meszelést, festést, új tető készítését, bádogosmunkát, ács munkát, cserépmosást, kerítéskészítést lemezből, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0742-344-119, Attila. (22260-I)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, külső, belső munkát, szigetelést, terasz készítést fából. Tel. 0770-859-839. (22277-I)

ELADÓ sírhely a marosvásárhelyi római katolikus temetőben. Tel. 0755-681-494. (22295)

TÁRSKERESÉS

67 ÉVES (165 cm, 65 kg), egyedülálló, csendes természetű vajai férfi megismerkedne egy kedves nővel. Tel. 0743-590-858. (22240)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájdalommal emlékezem drága jó édesapámra, a kutyfalvi **SZÁNTÓ ISTVÁNRA**, aki ezelőtt 28 évvel, március 3-án csukta le örök álmra szemét. Emlékét szívemben őrzöm. Isten nyugtassa békében! Bartha Gizella. (22272-I)

Soha el nem múltó fájdalommal emlékezünk és emlékeztetünk március 1-jén drága gyermekünkre, dr. **KOVÁCS LÓRÁNT** egyetemi tanárra halálának 7. évfordulóján. Emlékét örökre szívünkben őrizzük. Bánatos szülei, testvére és szerettei. (p.-l)

Szeretettel emlékezünk március 1-jén **CSEH LEVENTÉRE** halálának 21. évfordulóján. Nyugodjon békében! Szerettei. (22252)

Kegyelettel és szeretettel emlékezünk március 1-jén drága jó édesapámra, a nyárádmagyarósi **GÁLFI LŐRINCRE** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (22280-I)

Fájó szívvel emlékeztünk február 28-án **CSATLOS ERZSÉBETRE** halálának harmadik évfordulóján. Emlékét szívünkben örökké megőrizzük. Gyászoló szerettei. (p.-l)

JÓKIVÁNSÁG

Mezőfelébe, az Amicus Öregotthonba **KÖPECZI ÉVA**

volt tanítónőnek, igazgatónőnek, a legdrágább Feleségnek, Édesanyának, Nagymamának 83. születésnapja alkalmából kívánunk jó egészséget, minél hamarabbi meggyógyulást. Isten éltesen nagyon sokáig! Nagyon szeretünk és imádunk. Férje, Jani, gyermekei: Mioka és Janika, unokái: Etele és Anna. (22262-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorúan emlékezünk március 1-jére, amikor már 20 éve, hogy elveszítettük

IMREH JULIANNÁT (Ercseiné), a drága jó édesanyát, kicsi mamit, dédit, anyóst, volt transzfúziós nővért.

A Jóisten nyugtasson békében! Amíg élünk, nem feledünk el. Marika és családja. (22266)

Ott pihensz már, hol nem fáj semmi, s nyugalmat nem zavarja senki.

Életed elszállt, mint a virágillat, de emléked ragyog, mint a fényes csillag.

Fájó szívvel emlékezünk március 1-jén

VIGH JÓZSEFRE

halálának második évfordulóján.

Szerető felesége, Zsóka, lánya, Babi, fia, Józsi, három unokája, három dédunokája. (22268)

Az idő múlik, feledni nem lehet, szívünk őrzi szép emlékedet.

Fájó szívvel emlékezünk március 2-án **NYILAS ROZÁLIÁRA**

halálának második évfordulóján.

Emlékét szívünkben őrizzük.

Lánya, Melinda, veje, Tamás, unokája, Tamáska, anyatársa, húga és családja. (22225-I)

Nem vársz már minket ragyogó szemekkel, nem örülsz már nekünk szerető szíveddel. De egy könnycsepp a szemünkben Érted él, egy gyertya az asztalon Érted ég, s bennünk él egy arc, egy végtelen szeretet, amit tőlünk soha senki el nem vehet. Telhetnek hónapok, múlhatnak évek, szívből szeretünk, s nem felejtünk Téged!

Fájó szívvel emlékezünk a szeretett feleségre, édesanyára, anyósra, nagymamára és dédmamára, a magyarságodi

BAJNOCZKI ILONÁRA (ILKA),

aki március 1-jén már hat éve itthagyt minket. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Kegyelettel emlékezik rá férje, Domokos, gyermekei és azok családja. (22245-I)

Virágerdő sűrűjében pihen egy szív csendesen. Rég nem dobban családjáért, messze vitted, Istenem. Telhetnek hónapok, múlhatnak az évek, akik szívből szeretnek, nem felednek téged.

Szomorú szívvel emlékezünk március 1-jén id. **SINKA ISTVÁNRA**

halálának második évfordulóján.

Emlékét őrzi felesége, két fia, két menyé és szeretett unokái. (22209-I)

Panaszszó nélkül, befelé könnyeztél, búcsúzás nélkül csendesen elmentél.

Bárhogy is akartál velünk maradni,

nem tudunk rajtad segíteni.

Elmentél közülünk, mint lenyugvó nap,

de szívünkben élsz, és örökké megmaradsz.

Szomorú szívvel emlékezünk

március 3-án a szeretett férjre,

édesapára, nagyapára,

id. **KISS SÁNDOR**

marosvásárhelyi lakosra halálának első évfordulóján.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Felesége, Mária, gyermekei: Sanyika és Alice, unokái: Róbert,

Virág, Sancsi és Márk. (22293-I)

Minden évben eljön egy nap, amely szívünkben fájó emlék marad. Az emlékezéshez szeretet kell, akit szeretünk, azt nem felejtjük el.

Szomorúan emlékezünk március 3-án az ehedi születésű

BAKÓ IGNÁC BALÁZS

volt marosvásárhelyi lakosra halálának 14. évfordulóján.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Emlékét örökké őrzik szerettei. (22259-I)

„Azokat, akiket szeretünk és elveszítünk, mindig szívhurkok kötik össze a végtelenben.”

(Terri Guillemets)

Kegyelettel emlékezünk drága szüleinkre, a vadasi születésű

GYÖRFI IBOLYÁRA

halálának 10. és

GYÖRFI DOMOKOSRA

halálának 28. évfordulóján. Nyugodjanak békében, soha nem feledjük, emléküket őrizzük.

Szeretteik. (p.-l)

Szomorú szívvel emlékezünk drága jó szüleinkre, a szőkefalvi **SZABÓ JÓZSEFRE** és **SZABÓ IRMÁRA**,

a magyarsárosi

KÖPECZI JÁNOSRA és **KÖPECZI ZSUZSANNÁRA**,

valamint húgomra,

SZÉKELY ANNÁRA szül. Köpeczi.

Emlékük legyen áldott, nyugalma csendes!

Éva és Jani. (22261)

Elmentél tőlünk egy zord tavaszi napon, azóta tied a csend és a nyugalom.

Fájó szívvel emlékezünk március 3-án

id. **SZÉKELY GYÖRGYRE**,

a Metalotehnica volt tervezőjére halálának 20. évfordulóján.

Emlékét örökre szívünkbe zártuk.

Szerettei. (22267)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, testvér, rokon, szomszéd, jó barát, a deményházi születésű

LACKÓ BÉLA

életének 78. évében csendesen megpihent.

Temetése március 2-án, szombaton 13 órakor lesz a deményházi temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Bánatos felesége, Margit, leányai: Csilla és Tünde családjukkal. (22264-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett

DR. SZENTMÁRTONI KLÁRA

életének 82. évében folyó hó 26-án csendesen megpihent.

Temetése 2024. március 1-jén, pénteken 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

A gyászoló család. (22283-I)

Íme szép vagy, én mátkám

NŐNAPI ELŐADÁS
SPECTACOL DE ZIUA FEMEII

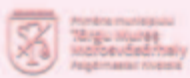
MÁRCIUS 8.
19:00 óra
8 MARTIE
ora 19:00

MAROS MŰVÉSZEGYÜTTES
ELŐADÓTERME
SALA ANSAMBLUL MUREȘUL

JEGYFOGLALÁS: 0757 059 594

KÖZREMŰKÖDNEK A BORÓKA ÉS A NAPSUGÁR
NÉPTÁNCGYÜLTESEK

KOORDINÁTOROK: MACAVEIU BLANKA & BARABÁSI ATTILA-CSABA | KONZULENS: KELEMEN ROLAND | SZÍNÉSZEK: MÁRTON EMŐKE-KATINKA & TAMÁS CSANÁD | TÁNCBIZOSÍTÓK: KOVÁCS SZABOLCS-ZOLTÁN & KÁSLER MAGDA | ZENEKARVEZETŐ: MOLDOVÁN-HORVÁTH ISTVÁN | IGAZGATÓ: BARABÁSI ATTILA-CSABA | PLAKÁT: KOMESZ SZILVIA & PÉTERFI ADRIENN

CONSILIUL JUDEȚEAN
MUREȘ
MAROS MEGYEI
TANÁCS

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Hitel mezőgazdászoknak KKV Gépek
Eszközök Modernizálás KKV Gépek pályázatok KKV Gépek
Hitel KKV Gépek
Eszközök Modernizálás KKV Gépek
Hitel KKV Gépek
Eszközök Modernizálás KKV Gépek
LAM
MICROCREDIT • MIKROHITEL
Hitel mezőgazdászoknak KKV Gépek
Eszközök Modernizálás KKV Gépek
0720 030 804

KÉSZLETEN LÉVŐ SÍREMLÉKEK
MÁR
7 990 RON-TÓL!

AZ AJÁNLAT
2024 MÁRCIUS 31-IG,
VAGY A KÉSZLET EREJÉIG
ÉRVÉNYES!

A KÉP
ILLUSZTRÁCIÓ!

NYÁRÁD TŐ, FŐ ÚT, 446/B
(KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),

TEL: 0265-328663,
0738-795191

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Valérie Perrin
Másodvirágzás

Valérie Perrin
A vasárnap koldusai

Keresse fel kávézóinkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

ETV ERŐS FIMAGYAR
TELEVÍZIÓ

NŐSZEMKÖZT

Csatlós Tündével

PÉNTEKEN 21 ÓRÁTÓL

